

Social- och hälsovårdsministeriet
PB 33
00023 Statsrådet

8.6.2011

UTLÅTANDE

Finlands Svenska Socialförbund r.f. tackar för möjligheten att avge ett utlåtande över utkastet till regeringens proposition till lag om tryggnad av tillgången till social- och hälsovårdstjänster för äldre personer.

Vi vill lyfta upp att service på klientens egna modersmål bör poängteras i själva lagparagraferna, inte endast i de allmänna bestämmelserna. Detta är speciellt viktigt i denna lag, eftersom många äldre svenskspråkiga invånare inte behärskar finska språket och befinner sig därför i en utsatt position i många kommuner. I 9 § bör det därför poängteras att kommunerna måste tillhandahålla rådgivningstjänster på klientens modersmål. Klienten måste få tillgång till rådgivning och information på sitt eget modersmål för att all information ska komma klienten till godo. I 13 § bör det poängteras att service- och vårdplanerna måste göras upp på klientens modersmål för att klienten ska förstå situationen och för att klienten ska kunna göra sin åsikt hörd i och med planens uppgörande. I 14 § bör det poängteras att äldre personer skall ha rätt till service på sitt eget modersmål och i 17 § bör en av principerna som styr genomförandet av servicen vara att klienten får service på eget modersmål.

Vi önskar att lagen i 7§ tar i beaktande att personalen bör höras när den äldrepolitiska strategin görs upp i kommunerna. Om man inte hör personalen är risken stor att strategin inte är förankrad ute på arbetsfältet och därför inte tas i beaktande när beslut fattas. I planen som kommunerna ska göra upp borde det även finnas en paragraf över hur kommunerna ska tillgodose den äldre befolkningens behov av service på eget modersmål.

Vi vill även poängtera i 7§ att kommunen ska beakta den språkliga aspekten, det vill säga klientens modersmål, när kommunen köper in tjänster från privata serviceproducenter. Klienten måste ha rätt till service på eget modersmål även när servicen produceras av en privat aktör.

Vi vill poängtera att PARAS-lagstiftningen har lett till att servicen i kommunerna har sektoriserats, vilket innebär att samarbete över sektorsgränserna har försvårats. Denna lag borde därför i 8 § betona samarbete över alla sektorer på ett tydligt sätt. Personen som ansvarar för samordningen av servicen borde handha ett geografiskt område med ca 3000 invånare. Samordnaren lär känna befolkningen, områdets behov, de äldres behov och se framtida trender.

I 9 § kunde man ge förslag på hur rådgivningen ska ordnas i kommunerna. Vi anser att rådgivningen kunde ges i informationspunkter i kommunen. Informationspunkterna skulle vara ett samarbete mellan olika kommunala aktörer, privata aktörer och intresseorganisationer. Kommunerna skulle dock ansvara för informationspunkterna.

FINLANDS SVENSKA SOCIALFÖRBUND rf

I 10 § anser vi att hembesök i hälsofrämjande syfte ska vara gratis för klienterna. På detta sätt får man fler äldre personer att använda hembesök i ett hälsofrämjande syfte.

Vi ställer oss mycket positiva till 11 § gällande att utredningen av servicebehovet ska vara en interaktiv situation och att både social- och hälsovårdssektorn ska vara representerade i utredningen. På detta sätt kan man undvika missförstånd mellan sektorernas personal.

I 12 § vill vi uppmärksamma lagstiftarna på att det i många kommuner är svårt att få behörig personal inom socialvården. I och med denna lag och de många nya ansvarstagande som läggs på personalen bör man även se över utbildningarna inom sociala sektorn i Svenskfinland för att trygga att behörig svenskspråkig personal finns. Lösningarna kunde vara att ge socionomer utökad behörighet eller att starta svenskspråkig socialarbetarutbildning i Österbotten eller Åboland.

I 12 § vill vi uppmärksamma lagstiftarna på att antalet socialhandledare för äldreomsorgen är underdimensionerad idag. I 12 § borde tydligt framgå att det bör finnas en socialhandledare/ exempelvis 3000 invånare/ geografiskt område.

I 14 § önskar vi även att man noggrannare granskade tidsfristerna för tillhandahållandet av socialservice. I dagens läge är skillnaderna mellan kommunerna stora och tidsfristen bör tydligare framgå i denna lag för att enhetliggöra kommunernas system.

I 16 § bör det tydligare förtydligas hur rehabilitering ska ordnas, det vill säga ska rehabilitering ordnas som en kommunal eller privat service. I 16 § bör det även tydligt framgå att det inte ska finnas någon åldersbegränsning för vem som kan erhålla rehabilitering.

I 23 § bör tydligare framgå att personal som gör anmälan inte ska straffas för detta. Lagen bör uttryckligen nämna att personal som gjort anmälan inte får uppsägas eller straffas på något annat sätt. Om man inte tar ett klart beslut om detta i denna lag kan det vara många som väljer att inte anmäla på grund av rädsla för uppsägning.

I lagen bör brukarperspektivet förtydligas. Enligt brukarperspektivet, till exempel enligt lagarna om patienternas och klienternas rättigheter, utgår man från att de individuella behoven blir tillgodosedda och forskningen visar att klienterna är nöjdare och klarar sig bättre. I många fall idag utgår servicen och vård enligt strukturerna. I stället borde vården skraddarsys (Case management) och ge det individuella. Detta borde tydligare lyftas upp i lagen.

Vi anser att det sociala perspektivet bör betonas i lagen och att det sociala perspektivet ska lyftas upp som en betydelsefull del av servicen för äldre personer. I många kommuner har hemservicen skalats bort och istället betonar man hemsjukvård. Detta har lett till att till exempel städning, matlagning och tillsyn har fallit bort när kommunerna har sparats. Att detta nu lyfts fram i denna lag är ett steg i rätt riktning. I lagen borde man betona att människan är en fysisk, psykisk, social och andlig helhet, vilket innebär att kommunerna bör inse betydelsen av det sociala perspektivet. Betoning av det sociala perspektivet i strukturerna höjer kvaliteten på servicen och borde därför beaktas i kommunerna.

FINLANDS SVENSKA SOCIALFÖRBUND rf

Märta Marjamäki

Maria Helsing

Adress Vöråvägen 18
66600 VÖRÅ
E-post: kansli@fssf.fi

Telefon +358 (0)50-55 33 685
Hemsida: www.fssf.fi

Bank 556772-214046
800018-257918
FO-nummer: 0910065-7